Lietas arhīva Nr. C-4422-19/9
ECLI:LV:RVPT:2019:0412.C30442219.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2019.gada 12.aprīlī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese A.Ignatjeva
ar sekretāri K.Bolotovu

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Maksātnespējīgās SIA "Marka AM" prasībā pret AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" ar trešo personu SIA "MARKA M" par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu

Aprakstošā daļa

2019.gada 8.janvārī tiesā saņemta Maksātnespējīgās SIA "Marka AM" maksātnespējas procesa administratores G.Pikmanes (Administratore) prasība pret atbildētāju AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" ar trešo personu SIA "MARKA M" , lūdzot tiesu atzīt par spēkā neesošu 2017.gada 27.oktobrī veikto darījumu – SIA "Marka AM" maksājumu AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" par kopējo summu EUR 1293,99; atzīt par spēkā neesošu 2017.gada 24.oktobrī veikto darījumu – SIA "Marka AM" maksājumu AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" par kopējo summu EUR 1320,40; piedzīt no AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" par labu SIA "Marka AM" naudas summu EUR 2614,39 apmērā.

Prasībā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 15.februāra spriedumu lietā Nr.C33317018 pasludināts SIA "Marka AM" juridiskās personas maksātnespējas process. Veicot SIA "Marka AM" bankas kontu pārskatu pārbaudi un analīzi, Administratore konstatēja, ka četru mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, MSIA "Marka AM" ir veikusi naudas summu pārskaitījumus atbildētājam kopsummā EUR 2614,39, un tieši, 2017.gada 27.oktobrī rēķina Nr.17-098104 apmaksa par kopējo summu EUR 1293,99 un 2017.gada 27.novembrī rēķina Nr.17-105161 apmaksa par kopējo summu EUR 1320,40.

Administratore norāda, ka minētie maksājumi veikti bez tiesiska pamata, jo starp SIA "Marka AM" un atbildētāju nav noslēgts līgums, sabiedrībai nepieder un nekad nav piederējis maksājuma mērķī norādītais transportlīdzeklis /reģistrācijas numurs/, sekojoši nav nepieciešams iegādāties apdrošināšanas polisi. Maksājumi veikti par trešo personu iespējamām saistībām, līdz ar ko ar šādām darbībām MSIA "Marka AM" kreditoriem ir radīti zaudējumi pārskaitītās summas, t.i., EUR 2614,39 apmērā.

Administratore 2018.gada 13.jūnijā pieprasīja informāciju, un ar 2018.gada 13.jūnija atbildes vēstuli atbildētāja nosūtīja dokumentus, pievienojot apdrošināšanas polisi Nr.71.05.251985, 2017.gada 25.oktobra rēķinu Nr.17-098104, 2017.gada 25.oktobra rēķinu Nr.17-098074 un 2018.gada 13.novembra rēķinu Nr.1-105161. No iesniegtajiem dokumentiem konstatējams, ka rēķini izrakstīti klientam SIA "Marka M".

2018.gada 13.novembrī Administratore nosūtīja atbildētājam pretenziju, lūdzot atmaksāt SIA "Marka AM" pārskaitītos naudas līdzekļus. Ar 2018.gada 27.novembra vēstuli atbildētājs sniedza atbildi, norādot, ka pretenziju uzskata par nepamatotu. Atbilstošu atbildētāja vēstulē norādītajam, minētie maksājumi ir veikti par citu juridisko personu – SIA "Marka M". Atbildētājs norāda, ka apdrošināšanas pakalpojums to darbības periodā tika izpildīts pilnībā, saņemto naudas līdzekļu atgriešana nav iespējama.

Administratore uzskata, ka veiktie maksājumi ir atzīstami par darījumiem, kas vērtējami atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem.

Prasībā norādīts, ka veikto darījumu (naudas pārskaitījumu) rezultātā tiešo labumu ieguva atbildētājs, savukārt minēto darbību rezultātā zaudējumi nodarīti maksātnespējīgai sabiedrībai un tās kreditoriem, kas šajā gadījumā ir apstāklis, ka MSIA "Marka AM" ir veikusi naudas līdzekļu pārskaitījumu atbildētājam par trešās personas saistībām, minētā rezultātā ne tikai nesaņemot nekādu finansiālo labumu, bet papildus, samazinot naudas līdzekļu apmēru, kas varēja tikt novirzīts kreditoru prasījumu segšanai. Saskaņā ar aktuālo kreditoru prasījumu reģistru, SIA "Marka AM" kreditoru prasījumu reģistrā iekļauti 4 kreditori ar atzīto kreditoru galveno prasījumu kopsummu EUR 328270,76.

Norāda, ka saskaņā ar LR Uzņēmuma reģistra ierakstiem gan SIA "Marka AM", gan SIA "Marka M" vienīgais dalībnieks un valdes loceklis ir /pers. E/, kas liecina par to, ka SIA "Marka AM" iesaistīšana minētajos darījumos nebija vērsta uz tiesiska un SIA "Marka AM" un tās kreditoriem izdevīga darījuma nodibināšanu, bet tikai un vienīgi uz to, lai tiktu segtas SIA "Marka M" saistības. Līdz ar ko veiktie maksājumi par SIA "Marka M" saistībām papildus vērtējami kā darījumi, kas veikti ieinteresētās personas interesēs.

Prasība pamatota ar Maksātnespējas likuma 4., 6., 26., 96.panta pirmās daļas 1.punktu, Civillikuma 1.pantu.

2019.gada 18.februārī lietā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi par prasību, kuros norāda, ka prasību neatzīst pilnībā.

Paskaidro, ka 2017.gada 25.oktobrī starp atbildētāju un SIA "Marka M" tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums Nr.71.05.251376, ar kuru tika apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (apdrošināšanas periods 25.10.2017. līdz 24.10.2018), Savukārt 2017.gada 13.novembrī starp atbildētāju un SIA "Marka M" tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums Nr.71.05.251985, ar kuru apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (apdrošināšanas periods no 20.11.2017. līdz 20.11.2018) (turpmāk – Apdrošināšanas līgumi).

Saskaņā ar Apdrošināšanas līgumu nosacījumiem apdrošinājuma ņēmējs uzņēmās saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju Apdrošināšanas līgumā noteiktajā viedā, termiņos un apmērā, savukārt, atbildētājs uzņēmās saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību.

Atbildētājs vērš uzmanību, ka Apdrošināšanas līgumi nav tikuši izbeigti pirms to darbības perioda beigām un atbildētājs pilnā apmērā sniedzis apdrošināšanas pakalpojumus SIA "Marka M".

Atbildētājs uzsver, ka konkrētajā situācijā nav būtiski, kura persona veica Apdrošināšanas līgumu prēmiju apmaksu. Atbildētājam, saņemot naudu

par apdrošināšanas polisēm, nav pienākuma noskaidrot informāciju, kurš ir patiesais naudas līdzekļu īpašnieks.

Paskaidro, ka Apdrošināšanas līgumi noslēgti par labu SIA "Marka M", līdz ar to tiešos labumus, kas izriet no Apdrošināšanas līgumiem, proti, turējumā esošo transportlīdzekļu apdrošināšanas pakalpojumus, saņēmusi SIA "Marka M", tāpēc prasītājam būtu jāvēršas ar prasību par naudas summu EUR 2614,39 apmērā piedziņu pret SIA "Marka M".

Norāda, ka SIA "Marka AM" veiktais naudas pārskaitījums nav atzīstams par darījumu Civillikuma 1403.panta izpratnē, bet par darījuma izpildi, tāpēc nepamatoti ir atsaukties uz Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdzot tiesu atzīt par spēkā neesošiem maksājumus. Tāpat norāda, ka tā kā lēmumu par naudas pārskaitīšanu pieņēma SIA "Marka M " valdes loceklis, kas vienlaicīgi ir valdes loceklis arī SIA "Marka AM", tad būtu vērtējams jautājums par amatpersonas atbildības iestāšanos par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem.

2019.gada 18.februārī lietā saņemti trešās personas rakstveida paskaidrojumi, kuros norāda, ka lietā nav strīda par veiktajiem maksājumiem un to apmēru. Prasībā nav norādīti nekādi apsvērumi vai informācija, kas precizētu un pamatotu prasītājam vai tās kreditoriem iespējami nodarītos zaudējumus. Prasītāja nav pietiekami vērtējusi veikto rēķinu apmaksu un iespējami nodarītos zaudējumus parādniekam un kreditoriem no saimnieciskā viedokļa, nav norādīti zaudējuma atlīdzības pamati vai konstatēts interešu aizskārums. Uzskata, ka nav konstatēts Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais pamatelements par zaudējumus nodarīšanu ar darījumu, tādēļ to nevar atzīt par spēkā neesošu. Bez tam uzskata, ka naudas maksājums nav atzīstams par darījumu Civillikuma 1403.panta izpratnē.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve /pers. F/ prasību neatzina uz rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem. Lūdz prasību noraidīt.

Prasītājs un trešā persona uz tiesas sēdi neieradās.

Tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu atzina par pamatotu izskatīt lietu bez prasītāja un trešās personas klātbūtnes.

Motīvu daļa

Tiesa, uzklausījusi paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pierādījumus, atzīts, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma sekojošu apsvērumu dēļ.

Lietā nav strīda un no lietas materiāliem izriet, ka 2017.gada 25.oktobrī starp atbildētāju un SIA "Marka M" tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums, ar kuru tika apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (apdrošināšanas periods 25.10.2017. līdz 25.10.2018), savukārt 2017.gada 13.novembrī starp atbildētāju un SIA "Marka M" tika noslēgts sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums, ar kuru apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (apdrošināšanas periods no 20.11.2017. līdz 20.11.2018).

Tāpat lietā nav strīda un no lietas materiāliem izriet, ka atbildētājs 2017.gada 13.novembrī, pamatojoties uz polises Nr.71.05.251985 noteikumiem izrakstīja SIA "Marka M" rēķinu Nr.17-105161 apdrošināšanas prēmijas EUR 1320,40 apmērā samaksai (l.l.37), savukārt 2017.gada 25.oktobrī, pamatojoties uz polisi Nr.71.05.251376, - rēķinu Nr.17-098104 apdrošināšanas prēmijas EUR 1293,99 apmērā samaksai (l.l.38).

Kā redzams no prasītāja SIA "Marka AM" konta izdrukas (l.l.22), SIA "Marka AM" veikusi naudas līdzekļu pārskaitījumu atbildētāja EUR 2614,39 apmērā, proti, 2017.gada 27.oktobrī EUR 1293,99 ar maksājuma mērķi – rēķina Nr.17-098104 Polise Nr.71.05.251376, apmaksai, savukārt 2017.gada 27.novembrī EUR 1320,40 ar maksājuma mērķi Rēķina Nr.17-105161, a/mAA6717, apmaksai.

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā ir konstatējams, ka SIA "Marka AM" veikusi atbildētāja izrakstīto rēķinu SIA "Marka M" apmaksu.

Civillikuma 1815.pants notiec, ja saistības priekšmets attiecas vienīgi uz saistītā personīgu darbību, tad saistība jāizpilda viņam pašam; visos citos gadījumos saistību var izpildīt parādnieka vietā, pat bez viņa ziņas un pret viņa gribu, trešā persona.

Saistību izpildījuma rezultātā jāsasniedz paredzētas mantiskais rezultāts, tāpēc nav svarīgi, no kādas personas nāk paredzētā lieta. Trešā persona var dot izpildījumu gan pēc vienošanās ar parādnieku, gan pat bez viņa ziņas un piekrišanas.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja iebildi, ka viņam nav pienākums pārbaudīt, kam pieder naudas līdzekļi, kas samaksāti kā apdrošināšanas prēmijas, tā kā saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 7.^{2}panta pirmo daļu apdrošināšanas līguma spēkā esamība ir atkarīga no apdrošināšanas prēmijas samaksas.

Civillikuma 1403.pants notiec, ka tiesisks darījums ir atļautā kārā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

Tiesa atzīst, ka rēķinu apmaksa ir atzīstama par saistību izpildījumu, bet pati par sevi nav atzīstama par darījumu Civillikuma 1403.panta izpratnē. Šādu atziņu sniedzis arī Augstākās tiesas Senāts 2011.gada 23.novembra spriedumā lietā Nr.Skc-332/2011 11.punktā.

Tiesa atzīst par nepamatotu prasītājas atsauci prasībā uz Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 8.februāra spriedumu lietā Nr.Skc-240/2012, tā kā minētajā lietā vērtēti atšķirīgi apstākļi no šajā lietā esošajiem apstākļiem.

Lietā nav strīda par to, ka sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums Nr.71.05.251376, ar kuru tika apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšanas līgums Nr.71.05.251985, ar kuru apdrošināts transportlīdzeklis Mercedes Benz, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, nav apstrīdēti.

Tā kā Apdrošināšanas līgumi noslēgti par labu SIA "Marka M", tad veiktie rēķinu apmaksas maksājumi izdarīti par labu SIA "Marka M".

Ņemot vērā norādīto, ievērojot Civillikuma 1815.panta noteikumus, tiesa atzīst, ka nav pamata atzīt par spēkā neesošiem SIA "Marka AM" veiktos maksājumus AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams", proti, 2017.gada 27.oktobrī EUR 1293,99, un 2017.gada 27.novembrī EUR 1320,40, un līdz ar to nav pamata minēto naudas līdzekļu piedziņai no atbildētāja par labu prasītājam.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti rakstveida paskaidrojumus norāda uz iesējamu prasītāja tiesību izmantošanu ar prasījumiem vērsties pie SIA "Marka M" vai parādnieka amatpersonām par iespējamo zaudējumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8.p., 97.p.,193.p., tiesa

n o s p r i e d a :

noraidīt Maksātnespējīgās SIA "Marka AM" prasību pret AAS "Baltijas Apdrošināšanas Nams" ar trešo personu SIA "MARKA M" par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un naudas līdzekļu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā - 2019.gada 12.aprīlī.

Tiesnese: (paraksts) A.Ignatjeva